

Resum executiu de les activitats del CBUC el 2004

Joan Majó Roca, *President del CBUC*

El CBUC organitza les seves activitats al voltant de tres línies estratègiques: Accessibilitat i disponibilitat de la informació, Biblioteca Digital de Catalunya i Programes per la millora de recursos i serveis.

Pel que fa a **Accessibilitat i disponibilitat de la informació** els treballs s'han centrat en continuar integrant noves biblioteques al CCUC. Així, la Comissió Executiva ha aprovat la integració de les biblioteques de l'Institut Català de Cooperació Iberoamericana, la Universitat d'Andorra, la Universitat Abat Oliba, el Museu Nacional Arqueològic de Tarragona, el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya, el Museu d'Arts Aplicades de Barcelona, el Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, la Fundació Bosch i Cardellach i l'Agència Catalana de Protecció de Dades. El CCUC conté 2.650.116 títols bibliogràfics corresponents a uns 5.300.000 documents. Alhora s'han fet estudis per tal de preparar la migració dels registres bibliogràfics del format usat fins ara –el CATMARC– al format internacional MARC21 i s'ha millorat el préstec interbibliotecari pel que fa a les biblioteques que pertanyen al CCUC però no al CBUC.

El 2004 la **Biblioteca Digital de Catalunya (BDC) s'ha ampliat amb noves i importants subscripcions**. Han estat les revistes electròniques de JSTOR i de l'editorial Springer, la base de dades PsycInfo, els llibres electrònics de netLibrary i el conjunt de diccionaris d'Oxford Reference Online. També hem inaugurat una nova forma de contractar conjuntament. Si bé fins ara només es feien subscripcions si eren per a tothom, el 2004 el CBUC ha negociat llicències de productes que han estat assumides per quasi tots els membres del CBUC però no per tots. Aquí s'hi inclouen les revistes electròniques de l'ACM-Association for Computing Machinery i els Annual Reviews, i els llibres electrònics de la sèrie 'Lecture Notes in Computer Science'. Per l'enfortiment de les contractacions conjuntes és de gran ajut l'increment de l'aportació del DURSI per la BDC.

Si fins ara la BDC ha suposat bàsicament la contractació de recursos, des de fa temps veiem que cada vegada ens caldrà dedicar-nos més a introduir continguts nosaltres mateixos. Això és el que hem estat fent des de fa temps amb **TDX**, programa que, per cert, s'ha obert a altres universitats sota el nom de **TDR**. En la línia esmentada de posar continguts a la xarxa, vull destacar tres coses: que **TDX** ha estat posat en estàndards **Open Accesses Initiative**, la qual cosa ha suposat uns increments molt alts de l'accés a les tesis, que s'ha triat el programari lliure **DSpace** com a software comú per gestionar repositoris i que finalment ha pres forma el vell projecte de fer un portal de revistes catalanes. A aquest li hem posat el nom de **RACO** (Revistes Catalanes en Accés Obert), es farà conjuntament amb el **CESCA** i la **Biblioteca de**

Catalunya, i ha trobat el recolzament financer de la Secretaria Tècnica de la Societat de la Informació del **DURSI**.

Pel que fa als **Programes per la millora de recursos i serveis** hem de parlar del GEPA, del Congrés de l'ICOLC i dels membres associats. El magatzem per a llibres i altres materials de baix ús –el **GEPA**- ha avançat una mica i s'ha fet un primer projecte per la rehabilitació de les casernes del Gardeny. Mencionar també que es va celebrar a Barcelona una reunió de l'**ICOLC**, la Coalició Internacional de Consorcis de Biblioteques. Hi van assistir 132 persones de 33 països dels 5 continents. Això ha suposat d'alguna manera un reconeixement internacional del nostre Consorci. Finalment, vull destacar el funcionament totalment normalitzat de la figura nova de membre associat. Tant la **Universitat de Vic** com la **Universitat Jaume I** s'han integrat perfectament bé en la dinàmica del CBUC i han manifestat reiteradament la seva satisfacció amb la nova situació.

El 2004 ens ha tingut ocupats també en dues coses que no formen part dels treballs habituals. Han estat, per una banda, la culminació del procés per contractar un sistema nou per gestionar les biblioteques del CBUC i, per una altra, la preparació i el desenvolupament de l'**Acord de Govern de la Generalitat de Catalunya en matèria de biblioteques**.

Del canvi de sistema en parlem des del 1998. Els treballs es van fer especialment intensos el 2002. A finals de 2003 estàvem en disposició de treure el concurs però llavors va ser un mal moment per trobar finançament. A inicis del 2004 es van donar dues circumstàncies favorables. Per una banda el **Ministerio de Educación y Ciencia** va concedir ajuts importants a les universitats que havien obtingut el certificat de qualitat d'**ANECA** per les seves biblioteques, ajuts que havien estat demanats col·lectivament pel canvi de sistema. Per una altra, el **DURSI** es va comprometre a cofinançar el canvi de sistema amb un ajut molt important repartit entre el 2005 i el 2006.

Mentrestant es va veure la possibilitat de fer el concurs de forma conjunta per les biblioteques universitàries, la Biblioteca de Catalunya i les dues xarxes de biblioteques públiques municipals de Catalunya (la gestionada pel **Departament de Cultura de la Generalitat** i la que ho està per la **Diputació de Barcelona**). La contractació conjunta d'un programari per part de les principals xarxes de biblioteques del país té almenys tres grans avantatges: compartint el mateix programa ens fem màximament autònoms per desenvolupar l'aplicació, facilitem també la creació d'instruments nacionals i, finalment, assolim unes condicions òptimes d'economia escala.

El 20 de juliol de 2004, el **Govern de la Generalitat** va prendre un Acord en matèria de biblioteques que el temps hauria de demostrar sumament important. L'Acord, en síntesi, declara la importància de les biblioteques per a una societat del coneixement i determina una sèrie de mesures per millorar i estructurar el sistema bibliotecari català. Crec que podem dir amb orgull que l'Acord proposa exportar a tot el sistema bibliotecari de Catalunya el fet pel

Consorti. Tenim enormes possibilitats davant nostre. Podem fer un catàleg col·lectiu que informi amb una sola consulta de tots els materials bibliogràfics de Catalunya, podem estendre el préstec interbibliotecari a totes les biblioteques, podem (i és la única manera de fer-ho) posar continguts a la xarxa de forma col·lectiva.

Les memòries anuals han anat indicant al llarg dels darrers anys que els programes del CBUC avancen, però de tant en tant cal preguntar-se si ha estat útil haver creat el CBUC i si sense el Consorci no haguéssim arribat al mateix lloc o més lluny. Crec que sense el Consorci algunes coses de les que s'han fet s'haguessin fet igual, però ni tantes ni amb tanta intensitat ni per a tanta gent. Si no haguéssim creat el CBUC el 1996 l'hauríem d'haver fet més endavant. És el que van fer al mateix temps que nosaltres els països més avançats en matèria de biblioteques.

En què ha consistit l'encert del CBUC? Potser en una sabia dosificació de tres coses que comencen amb 'C'. **Comunió** perquè, com diu el diccionari, hem estat una *'comunitat que tendeix a la màxima participació d'aquells qui en són membres'*. **Col·laboració** perquè cada ú i cada institució ha aportat el millor que tenia tot posant per davant el que ajunta més que no pas el que separa. **Consens** perquè hem anat avançant tot discutint les coses i donant-les-hi voltes, establint equilibris, molt equilibris: entre els agosarats i els prudents, entre els grans i els petits, els de fora i els del centre, les visions més polítiques i les més tècniques.

Tenim com a finalitat la de millorar els serveis bibliotecaris a través de la cooperació i ho fem discutint i debatent. Algun dia haurem de sumar les hores de reunions que crec que poques vegades hem considerat infructuoses o inútils. Amb elles hem aconseguit maduresa, fortalesa i visió de futur.

